

Folkbildningsrådet

Dnr 126, 07, 2011
2011-09-14

*Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm*

Remiss

Tid för snabb, flexibel, inläring SOU 2011:19

Folkbildningsrådet har erhållit rubricerade betänkande på remiss. Folkbildningsrådet lämnar synpunkter på förslag som har relevans för folkbildningsområdet.

Sammanfattande synpunkter

Folkbildningsrådet instämmer i

- att undervisningen i Svenska för invandrare ska göras mer flexibel och individualiserad
- att undervisningen ska göras mer tillgänglig för deltagare med funktionsnedsättning och för deltagare med studiesvårigheter på grund av ohälsa
- att Specialpedagogiska skolmyndigheten får i uppdrag att utveckla metodstöd för undervisning av sfi-deltagare med funktionsnedsättning samt säkerställa tillgången till adekvata lärmaterial
- att det flexibla lärandet bör utvecklas inom sfi
- att samverkan mellan sfi, vuxenutbildning, arbetsmarknadsutbildning och sårvux ska utvecklas. Folkbildningsrådet vill särskilt peka på de möjligheter folkbildningen kan erbjuda.

Folkbildningsrådet avvisar

- förslagen till generella tidsgränser, lika för alla, både vad gäller att påbörja sfi inom ett år, att studera i högst två år och att avsluta inom högst fyra år

Folkbildningsrådet anser också

- att frågan om studiefinansiering för grundläggande vuxenutbildning och sfi bör lösas i sin helhet. Utredningens förslag till förbud mot studiemedel för svenska som andra språk är otillräckligt.

Kvalitet och tidsgränser

Folkbildningsrådet delar utredarens uppfattning att goda kunskaper i svenska språket inte bara är nyckeln till arbetsmarknad och egen försörjning utan också är avgörande för att bli en aktiv medborgare i samhället.

Undervisningen ska utgå från den enskildes behov och på ett effektivt sätt leda fram till grundläggande kunskaper så att individen kan gå vidare i utbildning eller arbetsliv.

Folkbildningsrådet anser emellertid att generella tidsgränser, lika för alla, inte leder till målet. De studerande är allt för olika till sin bakgrund i fråga om tidigare utbildning, modersmål och eventuella studiehinder för att kunna passa in i en sådan mall. En del deltagare saknar också färdigheter i att läsa och skriva.

Folkbildningsrådet menar i stället att det är en ökad kvalitet som ska leda till att fler deltagare i sfi når målet inom rimlig tid.

Utredaren anser att kvalitetsförbättringar är en förutsättning för att tidsgränserna ska fungera. Folkbildningsrådet menar därför att tidsgränser inte kan genomföras förrän kvalitetsförbättringarna är på plats.

Eventuella tidsgränser måste i varje fall vara mer flexibla och beakta de vitt skilda förutsättningar som deltagarna har. Det är inte rimligt, att den som börjar i studieväg 1 ska nå grundläggande kunskaper i svenska på samma tid, som den som börjar i studieväg 3.

Konsekvenser för andra skolformer

Utredaren föreslår att de, som inte påbörjar sin sfi inom ett år eller misslyckas med att nå målen inom två år eller inom fyra år inklusive avbrott, ska hänvisas till grundläggande vuxenutbildning. Det innebär en ny situation för Grundvux, som måste bygga ut sina platser och bygga upp kompetens för svenska som andra språk redan från nybörjarstadiet. Idag brukar inte kommunal vuxenutbildning ta emot studerande som inte klarat av D-nivån inom sfi.

Man kan också förutse att folkhögskolorna kommer att få ett ökat söktryck från denna studerandegrupp, vilket också kräver en resursökning till folkbildningen. Redan idag är 30 procent av folkhögskolornas deltagare i Allmän kurs födda utomlands och merparten av dessa är i behov av extra stöd i svenska under studietiden.

Folkbildningen och sfi

Inom studieförbund och folkhögskolor finns mångåriga erfarenheter av undervisning i svenska för invandrare. Under senare år har undervisningen genomförts på uppdrag av kommuner. Folkhögskolorna har sedan 2011, efter beviljad betygsrätt, också möjlighet att anordna sfi i egen regi. Folkbildningsrådet har tidigare framfört att denna möjlighet också bör finnas för studieförbunden.

Folkhögskolor och studieförbund kan, som en del av civilsamhället, ge möjligheter till föreningskontakter och andra sociala kontakter, som är befrämjande för språkinläringen.

De olika förslag till tidsbegränsning, som läggs fram i betänkandet, får samma problematiska konsekvenser för deltagarna i sfi, anordnad av folkhögskolor och studieförbund, som för andra deltagare.

Studiefinansiering

Folkbildningsrådet anser i likhet med utredaren, att det är olyckligt, om man måste skuldsätta sig genom studielån för att få grundläggande kunskaper i svenska.

Vi anser däremot inte att utredarens förslag, att ta bort rätten till studiemedel för studier i svenska under två år efter sfi, löser problemet.

Hela frågan om studiefinansiering för den, som har en tidigare mycket kort utbildning, behöver lösas i ett sammanhang. Det bör finnas en studieersättning utan lånedel under den tid, som behövs för att nå grundläggande kunskaper i svenska samt grundskolekompetens. Denna tid måste få variera beroende på tidigare skolgång och studieförmåga. En studieersättning skulle också leda bort från beroende av försörjningsstöd.

För Folkbildningsrådet

Torsten Friberg
ordförande

Britten Månsson-Wallin
generalsekreterare

